dabartinio žemės paviršiaus, kuris ištirtų kapų aplinkoje nukastas senųjų kapinių kalvelėje formuojant kelio iškasą.

Tyrimų metu aptikti kapai turėtų būti ankstesnio laikotarpio nei koplyčios (bažnyčios) statyba (1726 m.?). Šalia gali būti ir vėlesnių – šventoriaus kapų. Taigi šias senąsias kapines galima datuoti XVII a. pabaiga – XVIII a.

Virš kapų supiltas judintas gruntas, be abejo, yra iš kalvos viršaus, kuris lygintas XVIII a., čia statant vieną iš Renavo (Gaurelių) koplyčių ar bažnyčių.

Vadagių (Gaurelių, Renavo) senąsias kapines su koplyčios vieta bei paminklu, pastatytu jos atminimui, reikia įrašyti į Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą.

Tyrimais nustatyta, jog aptiktų senųjų kapinių vietoje rekonstruojant kelią gilaus griovio kasti negalima – jis paliestų kapus, o aukštas šlaitas būtų nestabilus. Kloti vandens nutekėjimui vamzdžius šalia ištirtų plotų (tarp perkasų ir kelio asfalto dangos) taip pat buvo netikslinga – būtų reikėję papildomo tos vietos ištyrimo. Nutarta ištirtoje vietoje įrengti pėsčiųjų kelkraštį, o susirenkantį paviršinį vandenį nuvesti į priešingą kelio pusę, ta kryptimi suformuojant kelio paviršiaus nuolydį. Taip buvo išspręsta ir pėsčiųjų tako problema: galėtų būti likviduojamas suformuotas asfalto danga dengtas takas, vedantis palei kelią per senųjų kapinių ir koplyčios vietos teritoriją – kalvelę.

Po tyrimų pasikonsultavus su VU MF, vietos gyventojų bendruomene ir rajono bei apskrities paveldosaugos specialistais, nuspręsta iš kapų mirusiųjų griaučių tyrimams neišimti, juos užkasti savo vietoje. Aptikti kapai buvo užpilti švariu smėliu, o iš kraštų, stabilizuojant gruntą, apdėti akmenimis.

THE OLD VADAGIAI (RENAVAS) CEMETERY

In rebuilding the Seda–Židikai road in the spring of 2006, a human burial and individual human bones were found in digging a ditch beside a hill on the E side of the road in Vadagiai. In surveying the find spot, 21 blacksmith-made iron nails and a silver 17th century (?) coin were discovered. The location is identified with the Renavas (Gaureliai) chapel, built in 1726, beside which they had been buried. 10 buries were discovered alongside the road after excavating a total area of 45 m^2. The individuals had been buried on their backs in coffins, the majority with their heads to the W. Crucifixes were found in three burials, the remains of medallions in two, and a necklace in one. The burials date to the late 17th–18th century.

SENKAPIS ŠINKŪNŲ PILIAKALNYJE

Romas JAROCKIS

2006 m. Šinkūnų piliakalnyje (Ukmergės r.) (IP259/A) buvo tęsiami archeologiniai tyrimai. Piliakalnis archeologinėje literatūroje pirmą kartą paminėtas dar XIX a. pabaigoje. XX a. 8–9 dešimtmečiais piliakalnyje buvo įrengtas smėlio karjeras, todėl archeologijos paminklas buvo smarkiai apardytas. Suardyto piliakalnio liekanos buvo pradėtos tyrinėti

1990 m. ir su nedidelėmis pertraukomis tiriamas iki šiol. Piliakalnio PV ir ŠV papėdėse ištirta 13 plotų (daugiau kaip 500 m^2 bendras plotas). Tyrimais nustatyta, jog piliakalnis buvo apgyvendintas laikotarpyje pr. Kr. Gyvenvietė čia gyvavo iki II tūkst. pradžios. Tyrimų metu ŠR piliakalnio dalyje, karjero pakraštyje buvo aptikta žmonių kaulų. Greta kaulų rastos kelios XVII a. antra puse datuojamos monetos liudija, kad istoriniais laikais piliakalnyje buvo įrengtos kaimo kapinės (žr. *ATL 1990 ir 1991 metais*, t. I, V., 1992, p. 49–51; *ATL 1992 ir 1993 metais*, V., 1994, p. 45–46; *ATL 1998 ir 1999 metais*, V., 2000, p. 93–94).

2006 m. piliakalnio ŠR dalyje, senkapio vietoje buvo ištirtas 156 m^2 plotas 14. 35–70 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus aptikti 5 kapai: dviejų moterų, dviejų vaikų ir vyro. Kapai išdėstyti šachmatine tvarka dviem eilėmis. Trys mirusieji laidoti be karstų, du – mediniuose karstuose. Kapų duobės orientuotos R–ŠR – V–PV kryptimi. Keturi mirusieji į kapus guldyti veidu į R, vienas – veidu į V.

Archeologinių radinių aptikta nedaug. Kapuose rastos dvi XVII a. antra puse datuojamos monetos (po 1 monetą vyro ir vaiko kape aptiktos galvos–pečių srityse). Monetos labai blogai išsilaikiusios. Vienos moters kape (kapas 1) rastas bronzinis žiedas, užmautas ant kairės rankos bevardžio piršto.

Šalia ploto 14 buvo nuvalytas 10 m ilgio karjero duobės pjūvis. Valant pjūvį aptikti žmonių kaulai ir jų fragmentai. Tikėtina, jog senkapis palei karjero pakraštį tęsiasi R–PR kryptimi. Suardyto piliakalnio išlikusioje dalyje jis gali užimti maždaug 300 m^2 plotą.

THE OLD CEMETERY AT THE ŠINKŪNAI HILL FORT SITE

In the NE part of the remains of the Šinkūnai hill fort site, which has been excvated since 1990, an area of 156 m^2 was excavated in 2006. 5 17th century burials were discovered at a depth of 35–70 cm: two females, two children, and one male. The individuals had been buried in rows, both in coffins and without, the majority with their heads to the W. 2 coins and a bronze ring were found in the graves.

KAPČIAMIESČIO SENOSIOS KAPINĖS

Elena PRANCKĖNAITĖ

Kapčiamiesčio senosios miestelio kapinės (L 1038K) yra miestelio Š dalyje, 34 m į ŠV nuo Taikos gatvės. Nuo kapinių į Š ir V yra ariama žemė, į R ir P – sodybos ir pievos. Kapinių teritorija sudaro netaisyklingą penkiakampį. Š kraštinės ilgis – 69 m; ŠR – 36 m, R ribos ilgis – 45 m; P kraštinės ilgis – 80 m; V kraštinės – 65 m. Kapinių teritorijos ŠR ir PR pakraščius riboja ten esančių sodybų ūkiniai pastatai.

XIX–XX a. pradžioje kapinėse laidoti miestelio gyventojai. Kapinių įkūrimo data nėra žinoma. Paskutinio palaidojimo data yra 1909 m., laidota Ablamowiczių šeimos kapavietėje. Per kapinių vidurį iš P į Š eina alėja, kurios viduryje, kapinių centre yra 1831 m. sukilimo dalyvės grafaitės Emilijos Pliaterytės (1806–1831) kapas.

Kapinėse iš viso yra išlikę 7 antkapiniai paminklai ar jų fragmentai: E. Pliaterytės ka-